

PRACOVNÝ PREKLAD!

(preložil Adam Sýkora)

CÆREMONIALE EPISCOPORUM

HLAVA XI.

VEĽKONOČNÁ VIGÍLIA

332. 77 78

333. 79

334.

335. Omša vigílie je omšou Veľkonočnej nedele Zmŕtvychvstania Pána. Kto celebruje, alebo koncelebruje omšu v noci, môže celebrovať alebo koncelebrovať druhú veľkonočnú omšu.⁸⁰

336. Okrem toho čo je potrebné k štáciovej omši, pripraví sa toto:

a) *na požehnanie ohňa:*

- oheň (na mieste mimo kostola, tam kde sa má zhromaždiť ľud);
- veľkonočná svieca;
- (päť zŕn tymiánu; rydlo);
- vhodný nástroj na zažatie sviece z nového ohňa;
- svietidlo na osvetlenie textu, ktorý má predniesť biskup;
- sviece pre účastníkov vigílie;
- nástroj ktorým turifer vloží do turibula žeravé uhličky z nového ohňa;

b) *na veľkonočný chválospev:*

- svietnik pre veľkonočnú sviecu pri ambone;
- ak svietnik nie je vedľa ambony, pult na knihu vedľa veľkonočnej sviece pre diakona alebo speváka (ak je to nevyhnutné),⁸¹ veľkonočný chválospev;

c) *na liturgiu krstu:*

- nádou s vodou;
- ak sa budú vysluhovať sviatosti kresťanskej iniciácie: olej katechumenov, svätú krizmu, krstné sviece, Rímsky rituál.

Svetlá v kostole sa zhasnú.

77

78

⁷⁹ Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 3.

⁸⁰ Porov. *Ibidem*, č. 5.

⁸¹ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 17.

POŽEHNANIE OHŇA A PRÍPRAVA VEĽKONOČNEJ SVIECE

337. Biskup, koncelebrati a diakoni si v sekretáriu alebo na inom vhodnom mieste, ešte pred začiatkom vigílie, oblečú omšové rúcha bielej farby.⁸²

338. Biskup, použije mitru a pastorál, s koncelebrantmi, klérom a posluhujúcimi, príde na miesto kde sa ľud zhromaždil a kde sa má požehnať oheň. Jeden z akolytov nesie veľkonočnú sviecu pred posluhujúcimi. Procesiový kríž a **svetlá** sa nenesú. Turifer nesie turibulum bez uhlíkov.

339. Biskup odloží pastorál a mitru, stojí obrátený k ľudu a hovorí: *V mene Otca i Syna i Ducha Svätého*; pozdraví ľud: *Pokoj s vami*. Potom on sám, alebo diakon, alebo jeden z jeho koncelebrantov povie krátky príhovor v ktorom vysvetlí **zmysel nastávajúceho slávenia**, použije pritom slová misála: *Bratia a sestry, v túto presvätú noc*, alebo iné podobné.⁸³

340. Potom biskup požehná oheň: s rozpäťtými rukami povie modlitbu: *Všemohúci a večný Bože, skrze svojho Syna*. Po skončení modlitby si znovu vezme mitru a, za pomoci diakona, z nového ohňa mlčky zapáli veľkonočnú sviecu. Turifer vloží žeravé uhlíky z nového ohňa do turibula.⁸⁴

341. Ak sa však vidí pre duchovnosť ľudu vhodnejším naznačiť dôstojnosť a význam veľkonočnej sviece, po požehnaní nového ohňa, akolyta drží pred biskupom veľkonočnú sviecu, biskup stojí s mitrou, vryje do veľkonočnej sviece rydlom kríž, potom nad kríž grécke písmeno alfa, pod kríž písmeno omega a medzi ramená kríža vpiše štyri číslice bežného roku. Pritom hovorí: *Kristus je ten istý*. Keď už vryl kríž a ostatné znaky, biskup môže vsadiť do sviece päť zrn tyminánu v tvare kríža. Pritom hovorí: *Pre svoje sväté a oslávené rany*. Keď od požehnaného nového ohňa zapaľuje sviecu hovorí: *Svetlo Krista, ktorý slávne vstal*.

Tieto úkony možno použiť všetky alebo iba niektoré podľa miestnych zvyklostí. Biskupská konferencia môže ustanoviť iný spôsob, ktorý lepšie vyhovuje mentalite veriacich.⁸⁵

PROCESIA

342. Potom ako sa zapáli veľkonočná svieca, biskup naloží do turibula tyminán a diakon prijme od akolytu veľkonočnú sviecu.

⁸² Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 6.

⁸³ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 8.

⁸⁴ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 9.

⁸⁵ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 10 – 12.

343. Zoradí sa procesia do kostola. Turifer s dymiacim turibulom ide pred diakonom, ktorý nesie veľkonočnú sviecu. Potom posluhujúci ktorý nesie pastoraľ, biskup s diakonmi, ktorí mu posluhujú, koncelebranti, klerici a ľud. Všetci majú v rukách nezažaté sviece.

Pri bráne kostola diakon zastane, pozdvihne sviecu a spieva: *Kristus svetlo sveta* a všetci odpovedajú: *Bohu vdaka*. Biskup zažne svoju sviecu z ohňa veľkonočnej sviece.

Potom diakon ide do stredy kostola, zastane pozdvihne sviecu a znova spieva: *Kristus svetlo sveta* a všetci odpovedajú: *Bohu vdaka*. Všetci si zažnú sviece, pritom oheň si navzájom odovzdávajú.

Diakon potom, ako príde pred oltár, zastane a obrátený k ľudu spieva tretí raz: *Kristus svetlo sveta* a všetci odpovedajú: *Bohu vdaka*, položí veľkonočnú sviecu na svietnik pripravený v strede presbytéria alebo pri ambóne. Zažnú sa svetlá v kostole.⁸⁶

VEĽKONOČNÝ CHVÁLOSPEV

344. Po príchode do presbytéria, biskup ide ku katedre, odovzdá svoju sviecu diakonovi a sedí s mitrou; naloží do turibula tymián a požehná ho tak ako na evanjelium v omši. Diakon pred biskupom pýta a prijme požehnanie: biskup potichu hovíri: *Pán nech je v tvojom srdci i na твоjich perách aby si dôstojne predniesol veľkonočný chválospev v mene Otca i Syna ✠ i Duchu Svätého*. Diakon odpovie: *Amen*.⁸⁷

345. Po odchode diakona biskup odloží mitru, vstane a počúva chválospev so zažatou sviecou v ruke.

Podobne stoja aj ostatní so zažatými sviecami v rukách.

Diakon icenzuje knihu a sviecu a spieva veľkonočný chválospev od ambony alebo od pultu.⁸⁸

LITURGIA SLOVA

346. Po skončení veľkonočného chválospevu všetci odložia sviece a sadnú si. Biskup pred začatím čítaní sediac s mitrou uvedie liturgiu slova krátkym povzbudením, ak túto úlohu nezveril diakonovi alebo niektorému z koncelebrantov. Môže použiť výzvu z misála: *Drahí bratia a sestry, po slávnostom úvode veľkonočnej vigílie*, alebo iné podobné slová.

⁸⁶ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 14-16.

⁸⁷ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 17. Prezbyter ktorý má prednášať veľkonočný chválospev si pýta a dostane požehnanie tak ako diakon. Ak je potrebné, aby veľkonočný chválospev predniesol kantor, neprichádza k biskupovi ani neicenzuje knihu a sviecu a vynechá slová *Prosím Vás teda, bratia a sestry* až do konca úvodu a tiež pozdrav *Pán s vami*.

⁸⁸ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 17-19.

347. V tejto vigílii sa predpokladá deväť čítaní, teda sedem zo Starého zákona a dve (epištola a evanjelium) z Nového. Ak to pastoračné okolnosti vyžadujú, môže sa znížiť počet čítaní zo Starého zákona; vždy však treba pamätať na to že čítanie Božieho slova je základnou časťou tejto Veľkonočnej vigílie. Nech sa čítajú aspoň tri čítania vzaté zo Starého zákona, a v najnutnejších prípadoch aspoň dve. Nikdy sa však nesmie vynechať čítanie z knihy Exodus, 14. kap.⁹⁰

348. Všetci si sadnú a počúvajú, lektor pristúpi k ambone a prednesie prvé čítanie. Potom žalmista alebo spevák povie žalm, ľud prednáša responzórium. Potom biskup odloží mitru, vstane, aj všetci ostatní vstanú, a povie: *Modlime sa*, a, potom čo sa všetci chvíľu v tichu modlia, povie kolektu zodpovedajúcu čítaniu. Takto sa urobí po každom čítaní zo Starého zákona.⁹¹

349. Po poslednom čítaní zo Starého zákona, so svojim responzóriom a svojou modlitbou, sa zažnú oltárne sviece a slávnostne sa začne hymnus: *Sláva Bohu na výsostiach*, v ktorom všetci pokračujú. Počas toho, podľa miestnych zvykov, zvonia zvony.⁹²

350. Po skončení hymnu hovorí biskup zvyčajným spôsobom kolektu: *Nekonečný Bože, ty ožiaruješ túto presvätú noc.*⁹³

351. Potom si sadne a prijme mitru. Aj všetci ostatní si sadnú, lektor na ambone prednáša čítanie z Apoštola.⁹⁴

352. Po skončení epištoly, **ak je to vhodné** a podľa miestnych zvyklostí, jeden z diakonov alebo lektor pristúpi k biskupovi a povie mu: *Najdôstojnejší otče, zvestujem vám veľkú radosť, ktorá je Aleluja.*

Po tomto zvestovaní, alebo, ak tu nemá miesto, bezpriestredne po epištole, všetci vstanú. Biskup stojí bez mitry a slávnostne zaintonuje *Aleluja*, ak je to nevyhnutné za pomoci jedného z diakonov alebo koncelebrantov. Trikrát spieva vždy vyšším hlasom a ľud môže po každom tým istým tónom opakovať po ňom.

Potom žalmista alebo spevák prednesie žalm, ľud odpovedá *Aleluja*.⁹⁵

353. potom si biskup sadne, vloží **incenz** a požehná na evanjelium zvyčajným spôsobom. Svetlá sa na evanjelium neprinášajú.⁹⁶

⁹⁰ Porov. *Ibidem*, č. 20-21.

⁹¹ Porov. *Ibidem*, č. 23.

⁹² Porov. *Ibidem*, č. 31.

⁹³ Porov. *Ibidem*, č. 32.

⁹⁴ Porov. *Ibidem*, č. 33.

⁹⁵ Porov. *Ibidem*, č. 34.

⁹⁶ Porov. *Ibidem*, č. 35.

354. Hneď po evanjeliu je homília. Potom sa pristúpi k liturgii krstu.⁹⁷

LITURGIA KRSTU

355. Je veľmi vhodné aby sám biskup v tejto vigílii vysluhoval sviatosti krstu a birmovania.⁹⁸

356. Liturgia krstu sa koná pri krstnom prameni, alebo v samom presbytériu. Tam, kde je podľa pradávej tradície baptistérium **mimo auly kostola, príde sa k nemu na slávenie liturgie krstu.**⁹⁹

357. Najprv sa zavolajú katechumeni, ktorých predstavia krstní rodičia, alebo, ak sú to deti, prinesú ich rodičia a krstní rodičia.¹⁰⁰

358. Potom sa zoradí procesia k baptistériu alebo ku krstnému prameňu týmto spôsobom: Prvý ide akolyta s veľkonočnou sviecou, za ním katechumeni s krstnými rodičmi, potom diakoni, koncelebranti a biskup s mitrou a pastorálom. Počas procesie sa spievajú litánie. Po skončení litánií biskup odloží pastorál a mitru a povie výzvu: *Bratia a sestry, všetci sprevádzajme svojou modlitbou.*¹⁰¹

359. Ak sa však liturgia krstu koná v presbytériu, Biskup odloží pastorál a mitru, povie úvodnú výzvu: *Bratia a sestry, všetci sprevádzajme svojou modlitbou;* potom dvaja speváci spievajú litánie, všetci stoja, pretože je veľkonočné obdobie a odpovedajú.¹⁰²

360. Po skončení litánií a potom čo biskup povie výzvu ako je vyššie, sám stojí pri krstnom prameni, bez mitry a s rozopätými rukami, požehná vodu. Povie modlitbu: *Bože, tvoja neviditeľná moc;* a keď hovorí: *Prosíme ťa Bože,* môže, podľa okolností, ponoriť veľkonočnú sviecu do vody, raz, alebo trikrát, ako je opísané v misáli.¹⁰³

361. Po skončení požehnania vody a prednesení aklamácie ľudu si biskup sadne, prijme mitru a pastorál; vyzve vyvolených na zrieknutie sa zlého ducha,

⁹⁷ Porov. *Ibidem*, č. 36.

⁹⁸ Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, *Úvod* č. 44.

⁹⁹ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 37.

¹⁰⁰ Porov. *Ibid.*, č. 37.

¹⁰¹ Porov. *Ibid.*, č. 39, 41 a 38.

¹⁰² Porov. *ibidem*, č. 38-39.

¹⁰³ Porov. *ibidem*, č. 42-43.

dospelých, podľa obradu Uvedenia dospelých do kresťanského života,¹⁰⁴ rodičov alebo krstných rodičov detí však podľa obradu krstu detí.¹⁰⁵

362. Ak pomazanie olejom katechumenov dospelých nebolo v obrade bezprostrednej prípravy, koná sa teraz, podľa obradu uvedenia dospelých do kresťanského života, ak treba za pomoci presbyterov.¹⁰⁶

363. Potom sa biskup znova pýta krstných rodičov na meno krstencov a každého jednotlivu sa pýta na vieru, ako je v obrade uvedenia dospelých do kresťanského života.¹⁰⁷ Ak sa však koná krst detí, trojité vyznaie viery sa vyžiada od všetkých rodičov a krstných rodičov naraz, ako je v Obrade krstu detí.¹⁰⁸

364. Po skončení otázok biskup odloží pastorál, vstane a krstí vyvolených, za pomoci, ak treba, presbyterov a tiež diakonov, ako je v Obrade uvedenia dospelých do kresťanského života,¹⁰⁹ a v Obrade krstu detí.¹¹⁰

365. Potom si biskup znova sadne. Po krste detí prijmu pomazanie krizmou od presbyterov alebo diakonov, predovšetkým ak je krstencov veľa, biskup povie nad všetkými krstencami naraz: *Všemohúci Boh*. Všetkým však, či už dospelým alebo deťom, sa odovzdáva biele rúcho, pričom biskup hovorí: *M. a M., stali ste sa novým stvorením*.¹¹¹ Potom biskup alebo diakon vezme veľkonočnú sviecu z ruky akolytu, a hovorí: *Krstní rodičia, pristúpte*; a zažnú sa sviece neofytov kým biskup hovorí: *Stali ste sa svetlom v Kristovi*.¹¹² Pri krste detí sa odovzdanie svetla a obrad effetasu vynechá, ako je to naznačené v Obrade krstu detí.¹¹³

366. Po vykonaní krstného obmytia a ostatných vysvetľujúcich obradov, ak neboli na mieste pred oltárom, je návrat do presbytéria s procesiou ako predtým, neofyti alebo rodičia či krstní rodičia, nesú zažaté sviece. Počas procesie sa spieva krstné kantikum, napr. *Ktori ste boli pokrstení*.

¹⁰⁴ Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 217.

¹⁰⁵ Porov. Rímsky rituál, Obrad krstu detí, č. 56-57.

¹⁰⁶ Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 218.

¹⁰⁷ Porov. *ibidem*, č. 219.

¹⁰⁸ Porov. Rímsky rituál, Obrad krstu detí, č. 58.

¹⁰⁹ Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 220-222.

¹¹⁰ Porov. Rímsky rituál, Obrad krstu detí, č. 60-61.

¹¹¹ Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 225; Obrad krstu detí, č. 63.

¹¹² Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 226; Obrad krstu detí, č. 64.

¹¹³ Porov. Rímsky rituál, Obrad krstu detí, č. 28, 3.

367. Ak sú krstení dospelí, biskup im v presbytériu vyslúži sviatosť birmovania, pričom zachová to, čo je opísané v Obrade uvedenia dospelých do kresťanského života.¹¹⁴

OBNOVENIE KRSTNÝCH SĽUBOV

368. Po skončení obradu krstu a birmovania, alebo, ak nebol na tomto mieste, po požehnaní vody, biskup prijme mitru a pastorál, stojí pred ľuďom a prijme obnovenie krstnej viery od veriacich, ktorí stoja a v rukách držia zažaté sviece.¹¹⁵

369. Po obnovení krstných sľubov, biskup, bez mitry, pokropí ľud požehnanou vodou, za pomoci, ak treba, kňazov, podľa potreby prejde aulou kostola, pričom všetci spievajú antifónu: *Zrel som vodu* alebo iný spev zodpovedajúci krstu.¹¹⁶

Medzitým sa neofyti zavedú na svoje miesto medzi veriacich.

Ak bolo požehnanie vody mimo baptistéria, diakon a akolyti úctivo prenesú nádobu s vodou k **prameňu**.

Po pokropení sa biskup vráti ku katedre, kde, vynechá sa symbol, stojí bez mitry, vedie všeobecnú modlitbu, na ktorej majú neofyti prvý raz účasť.¹¹⁷

Liturgia eucharistie

370. Potom začne eucharistická liturgia, ktorá sa slávi spôsobom štáciovej omše.

Je vhodné aby chlieb a víno priniesli k oltáru neofyti,¹¹⁸ alebo, ak sú to deti, rodičia alebo krstní rodičia.

V eucharistickej modlitbe nech je spomienka na pokrstených a ich rodičov, Podľa formúl ktoré sa predkladajú v misáli a rituáli pre jednotlivé eucharistické modlitby.¹¹⁹

Pred prijímaním, to znamená pred *Hľa, Baránok Boží*, biskup môže neofytov krátko povzbudiť o **veľkosti tohto** tajomstva, ktoré je vrcholom iniciácie a centrom celého kresťanského života.

¹¹⁴ Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 227-231.

¹¹⁵ Porov. Rímsky misál, Veľkonočná vigília, č. 46.

¹¹⁶ Porov. *ibidem*, č. 47.

¹¹⁷ Porov. *ibidem*, č. 48-49.

¹¹⁸ Porov. *ibidem*, č.51.

¹¹⁹ Porov. *ibidem*, Omše pri vysluhovaní sviatostí a svätenín: Pri udeľovaní krstu; Porov. Rímsky rituál, Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 233 a 391.

Patrí sa aby neofyti prijali sväté prijímanie pod obidvomi spôsobmi, spolu s krstnými rodičmi, rodičmi, príbuznými a katechistami.

Na prepustenie veriacich diakon pridá dvojité *aleluja* k zvyčajnej formule *Id'te v mene Božom*; to isté urobia veriaci pri odpovedi.¹²⁰

Pri udeľovaní požehnania na konci omše, biskup vhodne použije buď formulu slávnostného požehnania pre veľkonočnú vigíliu predložené v misáli,¹²¹ alebo formulu záverečného požehnania obradu krstu dospelých alebo detí, podľa okolností.¹²²

¹²⁰

¹²¹ Porov. *ibidem*, č.

¹²²